

РОЛЬ АУТСОРСИНГУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КРАЇН

©2020 КОВАЛЬЧУК Т. Г., ЗАГАРІЙ В. К.

УДК 339.92
JEL: E66; E69; F66

Ковальчук Т. Г., Загарій В. К. Роль аутсорсингу в забезпеченні конкурентоспроможності країн

Метою статті є дослідження поняття аутсорсингу та його впливу на підвищення конкурентоспроможності країн світу та України. Висвітлено теоретичні основи виникнення та розвитку аутсорсингу, розкрито сутність поняття та розглянуто погляди різних вчених. Проаналізовано світовий ринок аутсорсингових послуг у динаміці та в різних галузях, виявлено позитивні результати від їх використання та розглянуто плани на перспективу. Визначено основні світові центри аутсорсингу; окреслено проблеми та перспективи їх розвитку; виявлено вплив аутсорсингових послуг на конкурентоспроможність країн. Досліджено Глобальний рейтинг аутсорсингової привабливості, в основі якого лежать чотири критерії (фінансова привабливість, навички людей, ділове середовище та інноваційність), який вказує на конкурентоспроможність країн-аутсорсерів та дозволяє ефективно залучати країни для надання аутсорсингових послуг. Визначено місце України в цьому рейтингу та відзначено позитивні зміни її показників, що підвищує авторитет країни на міжнародній арені та сприяє зростанню її конкурентоспроможності. Доведено, що Україна є експортером аутсорсингових послуг, а найбільший відсоток належить ІТ-аутсорсингу (90% наших ІТ-фахівців працюють саме на засадах аутсорсингу). Проаналізовано моделі використання аутсорсингових послуг, окреслено переваги та недоліки кожної, доведено, що історія успіху країн-аутсорсерів пояснюється чіткою політикою держави, а також якістю продукту, його інноваційністю та надійністю. На основі порівняння країн-аутсорсерів запропоновано шляхи вдосконалення використання аутсорсингових послуг в Україні для підвищення її конкурентоспроможності на світовому ринку.

Ключові слова: аутсорсинг, конкурентоспроможність, ІТ-технології, аутсорсингові послуги, аутсорсингова привабливість.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-3-26-32>

Рис.: 3. **Бібл.:** 11.

Ковальчук Таміла Григорівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана (просп. Перемоги, 54/1, Київ, 03057, Україна)

E-mail: kvtamila@gmail.com

Загарій Віта Клавдіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин, Київський національний університет культури і мистецтв (вул. Євгена Коновальця, 36, Київ, 01601, Україна)

УДК 339.92
JEL: E66; E69; F66

Ковальчук Т. Г., Загарій В. К. Роль аутсорсинга в забезпеченні конкурентоспроможності країн

Целью статьи является исследование понятия аутсорсинга, его влияния на повышение конкурентоспособности стран мира и Украины. Освещены теоретические основы возникновения и развития аутсорсинга, раскрыта сущность понятия, рассмотрены взгляды ученых. Проанализирован мировой рынок аутсорсинговых услуг в динамике и в различных отраслях, выявлены положительные результаты использования, а также рассмотрены планы на перспективу. Определены основные мировые центры аутсорсинга; обозначены проблемы и перспективы их развития; выявлено влияние аутсорсинговых услуг на конкурентоспособность стран. Проведено исследование Глобального рейтинга аутсорсинговой привлекательности, в основе которого лежат четыре критерия (финансовая привлекательность, навыки людей, деловая среда, инновационность), который указывает на конкурентоспособность стран-аутсорсеров и позволяет эффективно привлекать страны для оказания аутсорсинговых услуг. Определено место Украины в этом рейтинге и отмечены положительные изменения её показателей, что повышает авторитет страны на международной арене и способствует росту её конкурентоспособности. Доказано, что Украина является экспортером аутсорсинговых услуг, а наибольший процент принадлежит ІТ-аутсорсингу (90% наших ІТ-специалистов работают именно на основе аутсорсинга). Проанализированы модели использования аутсорсинговых услуг; определены преимущества и недостатки каждой; доказано, что история успеха стран-аутсорсеров объясняется четкой поддерживающей политикой государства, а также качеством продукта, его инновационностью и надежностью. При помощи сравнения стран-аутсорсеров предложены пути совершенствования использования аутсорсинговых услуг в Украине для повышения её конкурентоспособности на мировом рынке.

Ключевые слова: аутсорсинг, конкурентоспособность, ІТ-технологии, аутсорсинговые услуги, аутсорсинговая привлекательность.

Рис.: 3. **Библ.:** 11.

Ковальчук Таміла Григорівна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры международной экономики, Киевский национальный экономический университет им. В. Гетьмана (просп. Победы, 54/1, Киев, 03057, Украина)

E-mail: kvtamila@gmail.com

Загарій Віта Клавдіївна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры международных отношений, Киевский национальный университет культуры и искусств (ул. Евгения Коновальца, 36, Киев, 01601, Украина)

UDC 339.92
JEL: E66; E69; F66

Kovalchuk T. H., Zaharii V. K. The Role of Outsourcing in Ensuring the Competitiveness of Countries

The article is aimed at studying the concept of outsourcing, its impact on increasing the competitiveness of both the countries of the world and Ukraine. The theoretical bases for the emergence and development of outsourcing are covered, the essence of the concept is disclosed, the views of scholars are considered. The global market for outsourcing services has been analyzed in dynamics and in various industries, positive results of use have been identified, as well as plans for the future have been examined. The world's major outsourcing centers have been defined; the problems and prospects for their development are indicated; the impact of outsourcing services on the competitiveness of countries has been identified. A study of the Global Outsourcing Attractiveness Ranking, based on four criteria (financial attractiveness, people skills, business environment, innovativeness), has been carried out, which points to the competitiveness of

outsourcing countries and allows to effectively attract countries to have outsourcing services provided. Ukraine's place in this ranking has been determined and positive changes in its indicators have been noted, which increases the country's reputation in the international arena and contributes to the growth of its competitiveness. It has been proved that Ukraine is an exporter of outsourcing services, the largest percentage belongs to the IT outsourcing (90% of our IT specialists work on the basis of outsourcing exclusively). Models for the use of outsourcing services are analyzed; the pros and cons of each of these models are defined; it is proved that the success story of the outsourcing countries is explained by the clear supportive policy of the State, as well as the quality of the product, its innovativeness and reliability. Using the comparison of outsourcing countries, ways to improve the use of outsourcing services in Ukraine to increase its competitiveness in the global market have been suggested.

Keywords: outsourcing, competitiveness, IT technology, outsourcing services, outsourcing attractiveness.

Fig.: 3. **Bibl.:** 11.

Kovalchuk Tamila H. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of International Economics, Kyiv National Economic University named after V. Hetman (54/1 Peremohy Ave., Kyiv, 03057, Ukraine)

E-mail: kvtamila@gmail.com

Zaharii Vita K. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of International Relations, Kyiv National University of Culture and Arts (36 Yevhena Konovaltsia Str., Kyiv, 01601, Ukraine)

Стрімкий глобальний розвиток економіки, її інформатизація змушують суб'єктів господарювання постійно пристосовуватися до швидких змін зовнішнього середовища, вдосконалювати свій бізнес за допомогою впровадження нових технологій для отримання конкурентних переваг. Оптимізація діяльності фірм вимагає концентрації уваги на тих процесах, де можна якнайкраще реалізувати свої навички, можливості, знання та досвід. Саме тому змінюються традиційні форми ведення бізнесу та з'являються нові види взаємодії з іншими учасниками ринку, однією з яких є аутсорсинг, що успішно використовується зарубіжними країнами та надає будь-якій організації можливість підвищити конкурентоспроможність. Аутсорсинг не лише дозволяє зосередити всі ресурси на профільному виді діяльності, але й дає можливість зменшити витрати будь-якого процесу від виготовлення до управління та підтримки вже готового товару чи послуги та одночасно зберегти та підвищити якість продукції, робіт чи послуг. На українському ринку послуги аутсорсингу носять більш експортний характер, користуються популярністю у світі та є досить затребуваними. Саме тому важливо виділити роль і переваги аутсорсингу з метою подальшого впровадження цього інструменту для підвищення конкурентоспроможності як фірм, так і країни в цілому.

Велику увагу даній проблематиці, особливо сутності, розвитку та можливостям використання аутсорсингу, приділяли такі науковці, як: Анікін Б., Берсін Д., Бравар Л., Григорак М., Дідух О., Зозульов О., Клементс С., Манойленко О., Микола О., Пильченко А., Хейвуд Дж., Чабан Л. та інші. Однак питання впливу аутсорсингу на конкурентоспроможність країн в умовах глобальних змін потребує постійного вивчення та аналізу.

Метою даної статті є визначення ролі аутсорсингу в забезпеченні конкурентоспроможності країн світу.

Підвищення ефективності економіки, обмеженість внутрішніх ресурсів, ринкова нестабільність і гострота конкуренції на зовнішньому ринку обумовлюють необхідність створення нового механізму

управління міжнародною конкурентоспроможністю. Можливість бути витісненим з ринку змушує держави впроваджувати новітні технології для виготовлення, покращення якості товарів та надання послуг. Одним із основних складових конкурентоспроможності товару чи послуги є ціна як поєднання витрат на його виробництво, реалізацію та використання. Щоб підвищити привабливість товару на міжнародному ринку, виробники мають знизити витрати на будь-який з процесів. У цьому випадку варто скористатися послугами стороннього фахівця з виконанням завдань, які є специфічними для фірм, або не є основними. Це зумовило виникнення абсолютно нового виду діяльності – аутсорсингу, який набирає обертів, оскільки дає можливість якісно та в короткі терміни отримати конкурентоспроможний і дешевший продукт чи послугу.

Виникнення аутсорсингу (від англ. «out» – зовнішній, «source» – джерело, «using» – використання) пов'язане з конкуренцією Генрі Форда та Альфреда Слоуна у 20–30-х роках ХХ ст., коли останній вирішив прийняти інноваційне управлінське рішення, а саме: залучити сторонні спеціалізовані організації для виконання другорядних завдань, таким чином зосередивши увагу на основних процесах фірми [1]. Сучасні науковці, досліджуючи цей метод ведення бізнесу, дають своє визначення для терміна «аутсорсинг». Наприклад, Ronan McIvor, Jesper Mottmea та Лабжанія Р. розглядають аутсорсинг як комплексне стратегічне рішення або складову стратегії для здійснення ефективного управління. Грозний І., Соловйова Є. та Лебедев І. визначають аутсорсинг як оптимізацію діяльності, націлену на зниження витрат, скорочення часу виконання, збільшення прибутку та підвищення конкурентоспроможності [2, с. 112]. Дж. Б. Хейвуд під аутсорсингом розуміє передання внутрішнього підрозділу або підрозділів підприємства і всіх пов'язаних з ними активів в організацію постачальника послуг, що пропонує надавати якусь послугу протягом визначеного часу за обумовленою ціною [1]. Ми поділяємо думки всіх науковців, проте доцільним буде звести їх до одного визначення.

Отже, аутсорсинг – це стратегічна модель ведення бізнесу, що передбачає передання фірмою частини певних функцій чи видів діяльності сторонній організації, яка спеціалізується у відповідній сфері діяльності, з метою оптимізації, зменшення витрат і підвищення конкурентоспроможності.

В основі ідеї аутсорсингу лежить поділ праці для виробництва товару. Він постійно змінюється, створюючи нові форми організації та моделі господарювання. Сьогодні відбуваються серйозні зміни в поділі праці, які спричиняють бурхливий розвиток аутсорсингу. Аутсорсинг може бути залучений у всіх формах і видах поділу праці: від технічного на фірмі, коли виробничі процеси передаються аутсорсинговим компаніям, до виходу на міжнародний ринок окремих осіб (фрилансерів). Різні форми та сфери аутсорсингу повною мірою розкривають усі переваги використання даної моделі господарювання.

Загальносвітова тенденція свідчить, що і надалі поділ праці в країні та за її межами буде поглиблюватися та розширюватися. Аутсорсингова система відображає ці зміни, створюючи додатковий рівень у процесі виробництва, розширюючи його рамки. Аутсорсинг дозволяє посилити спеціалізацію будь-якої компанії, оскільки кожен може отримати можливість зосередитися на своєму основному діловому процесі, а саме: виробництві високотехнологічних товарів та послуг, знань, нових ідей, технологій, рішень. Аутсорсинг як сучасна вдосконалена модель організації бізнес-процесів охоплює всі галузі економіки та може виступати допоміжним інструментом на будь-якій стадії виробництва товарів чи послуг.

Основними центрами аутсорсингу вважаються США, Японія та Європа. У зв'язку з різними підходами до стосунків «замовник – виконавець» виникло три моделі використання аутсорсингових послуг: американська (горизонтальна), японська (пірамідальна) та змішана. Американська модель ґрунтується на наявності великої кількості замовників і виконавців, які конкурують за найбільш дешевого постачальника. Ці відносини, як правило, одноразові та не розраховані на довготривалу співпрацю. Японська ж система полягає в тому, що замовник передає завдання виконавцям, а ті, своєю чергою, ще одним виконавцем. Японці вибирають не найдешевший варіант, а найбільш якісний і технологічно сумісний, тому в разі вдалої співпраці, передбаченої контрактом, вона може бути продовжена на подальші замовлення. На практиці в більшості країн Європи, у тому числі і в Україні, простежується поєднання горизонтальної та пірамідальної моделей.

Здійснення аутсорсингу може мати як внутрішній, так і зовнішній характер. Тобто, країни можуть як залучати іноземних фахівців з метою виконання певних завдань, так і користуватися послугами своїх «виробників». Серед країн-виконавців успішними

можна назвати Індію та Китай, саме туди надходить найбільше замовлень з Європи, США та Японії [3]. Сьогодні Індія є світовим центром з надання аутсорсингових послуг, пов'язаних з інформаційними технологіями. Країна забезпечує до 80% проєктів у цій галузі, а високотехнологічний сектор економіки зростає на 30% щороку [4, с. 118].

США як країна, яка першою почала активно використовувати послуги аутсорсингу, зараз намагається переорієнтувати потік замовлень на внутрішній ринок, скоротивши співпрацю з іноземними виконавцями. Це пояснюється проявами безробіття в країні та зниженням зарплат для місцевих працівників. Своєю чергою, Японія збільшує кількість запитів на виконання роботи до Китаю, зберігаючи при цьому тенденцію розподілу невеликої частки аутсорсинг-замовлень, орієнтовану на азійський регіон.

Завдання європейських замовників найчастіше припадають на виконавців зі Східної та Центральної Європи, Китаю та Індії. Своєю чергою, Україна, як більш експорторієнтована на аутсорсинг, переважно постачає свої послуги до США, Євросоюзу та Ізраїлю [5].

Така співпраця з іноземними замовниками дає безліч можливостей для людей, які працюють у країнах, що розвиваються. Окрім того, це сприяє створенню нових робочих місць і розвитку освіти, адже попит на технічні спеціальності стрімко зростає.

Ринок аутсорсингових послуг динамічно розвивається в усьому світі та в усіх галузях. Якщо розглядати основні з них, то, згідно з даними [6] (рис. 1), доходи аутсорсингу стрімко зростали до початку 2013 р., досягнувши рівня 99,1 млрд дол. США, після чого у 2013 р. відбулося стрімке падіння до показника 82,9 млрд дол. США, що склало 16,3%. Однак уже у 2014 р. загальний обсяг аутсорсингових послуг зріс на 26,2% і досяг максимального значення за останні десять років (104,6 млрд дол. США). З того часу простежується нестабільність у замовленні послуг інших організацій. Так, у 2016 р. глобальний дохід від аутсорсингових послуг склав 76,6 млрд дол. США, і це найнижчий показник за десятиліття, а в наступному 2017 р. обсяг збільшився на 12 млрд дол. США, сягнувши суми 88,9 млрд дол. США. 2018 р. приніс нестабільність у використанні аутсорсингу, на що вказує зниження таких показників, як аутсорсинг бізнес-процесів та ІТ-аутсорсинг, відповідно на 4% та 3,6%. У 2019 р. прослідковується зростання аутсорсингу на 8% у цілому та в обох сферах діяльності.

Нестабільність використання аутсорсингових послуг зумовлена декількома причинами. Останніми роками галузь аутсорсингу інформаційних технологій та аутсорсинг бізнес-процесів зіткнулася зі значними втратами позицій внаслідок цифрової трансформації, де найсильніший вплив мали дві суміжні сили – автоматизація, з одного боку, і посилення

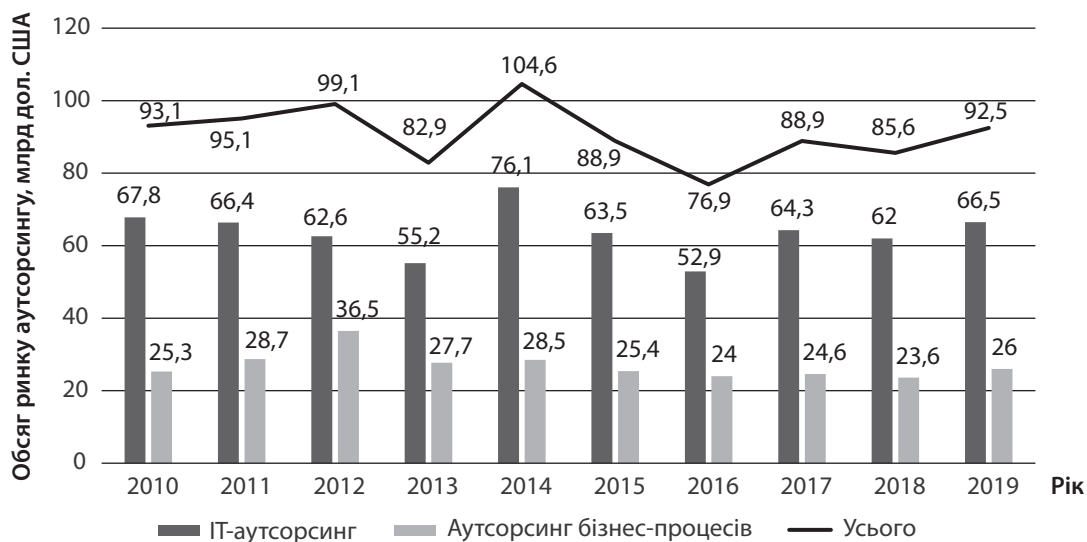

Рис. 1. Динаміка світового ринку аутсорсингу, млрд дол. США

Джерело: складено за даними [6].

проблем кібербезпеки, – з іншого. Це суттєво вплинуло на країни з низькими витратами, які втрачають робочі місця через посилення автоматизації в різних секторах економіки. Разом із тим, у країнах, які прагнуть бути конкурентоспроможними на світовому ринку, створюються нові, більш висококваліфіковані та затребувані робочі місця, що передбачають використання сучасних систем автоматизації та науково-технічного прогресу.

Підвищення кваліфікації робочої сили, швидка зміна орієнтації на нові технологічні процеси, методи управління, інноваційні розробки та інформаційні технології дають можливість створювати нові стартапи та забезпечують їх швидке зростання. Прикладом може служити розвиток «хмарних» сховищ, які усунули потребу в залученні додаткового персоналу для перенесення даних і полегшили кооперацію між підрозділами компанії.

Окрім ІТ-аутсорсингу, який найчастіше використовується, виділяють ще три основні види аутсорсингу: аутсорсинг бізнес-процесів, виробничий аутсорсинг і аутсорсинг у сфері послуг. *ІТ-аутсорсинг* включає в себе проектний менеджмент, розробку програмного забезпечення, менеджмент контенту, зберігання даних на серверах, веб-послуги тощо. *Аутсорсинг бізнес-процесів* включає в себе послуги взаємодії з клієнтами, фінансовий менеджмент, бухгалтерські послуги, дизайн і розробку продукції, набір та підтримку персоналу (HR-послуги). *Виробничий аутсорсинг* – це передача виробничих процесів іншим організаціям, а також делегування функцій, пов'язаних з ремонтом, налагодженням і забезпеченням виробництва. Використання повного виробничого аутсорсингу більш характерне для Заходу. Саме там функції забезпечення маркетингу, фінансів, логістики, інноваційності належать основній компанії,

а виробництво повністю переміщено в країни з більш дешевою робочою силою.

Якщо аналізувати результати використання аутсорсингу за сферами діяльності та плани на перспективу (рис. 2), то варто відмітити, що у 2018 р. найбільша частка вартості послуг належить ІТ-аутсорсингу, вона становить 74%, і ця динаміка простежується в усі роки.

Незважаючи на нестабільну активність використання аутсорсингових послуг, замовники не готові відмовлятися від такої переваги для себе. Сьогодні, за даними опитаних керівників 521 організації з шести індустрій, простежується тенденція до збільшення питомої ваги використання не ІТ-аутсорсингу, а інших бізнес-послуг, таких як управління персоналом, фінанси, закупівля та податки (див. рис. 2). За прогнозними даними, в майбутньому перевага буде віддаватися використанню аутсорсингу в таких галузях, як закупівля та фінанси, натомість ІТ-послуги втратять свої передові позиції.

Для ефективного залучення країни-аутсорсера існує Глобальний рейтинг аутсорсингової привабливості (рис. 3). Цей рейтинг відстежує ефективність офшорингу в 50 країнах за чотирма основними категоріями: фінансова привабливість, навички людей, ділове середовище та нова категорія – інноваційність.

Загальний рейтинг країн на 2019 р. свідчить про те, що азійські економіки представляють шість із семи перших місць, а Індія, Китай і Малайзія знову посіли перші три місця. США вперше потрапили в топ-10 країн, піднявшись з 22 місця у 2017 р. до 6, а Велика Британія та Німеччина підвищили свої позиції, посівши 8 та 15 місця відповідно до цього індексу. Латинська Америка залишається сильним суперником: Бразилія, Мексика та Колумбія займають відповідно 9, 11 і 13 місця. Однак країни Централь-

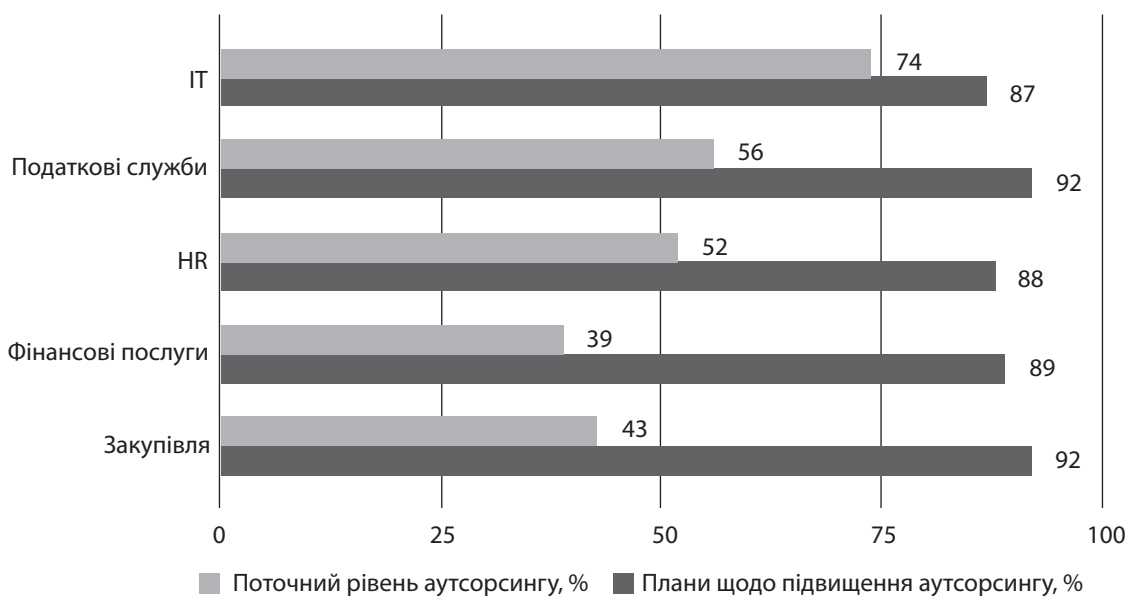

Рис. 2. Загальний рівень використання аутсорсингу та плани щодо його підвищення

Джерело: складено за [7].

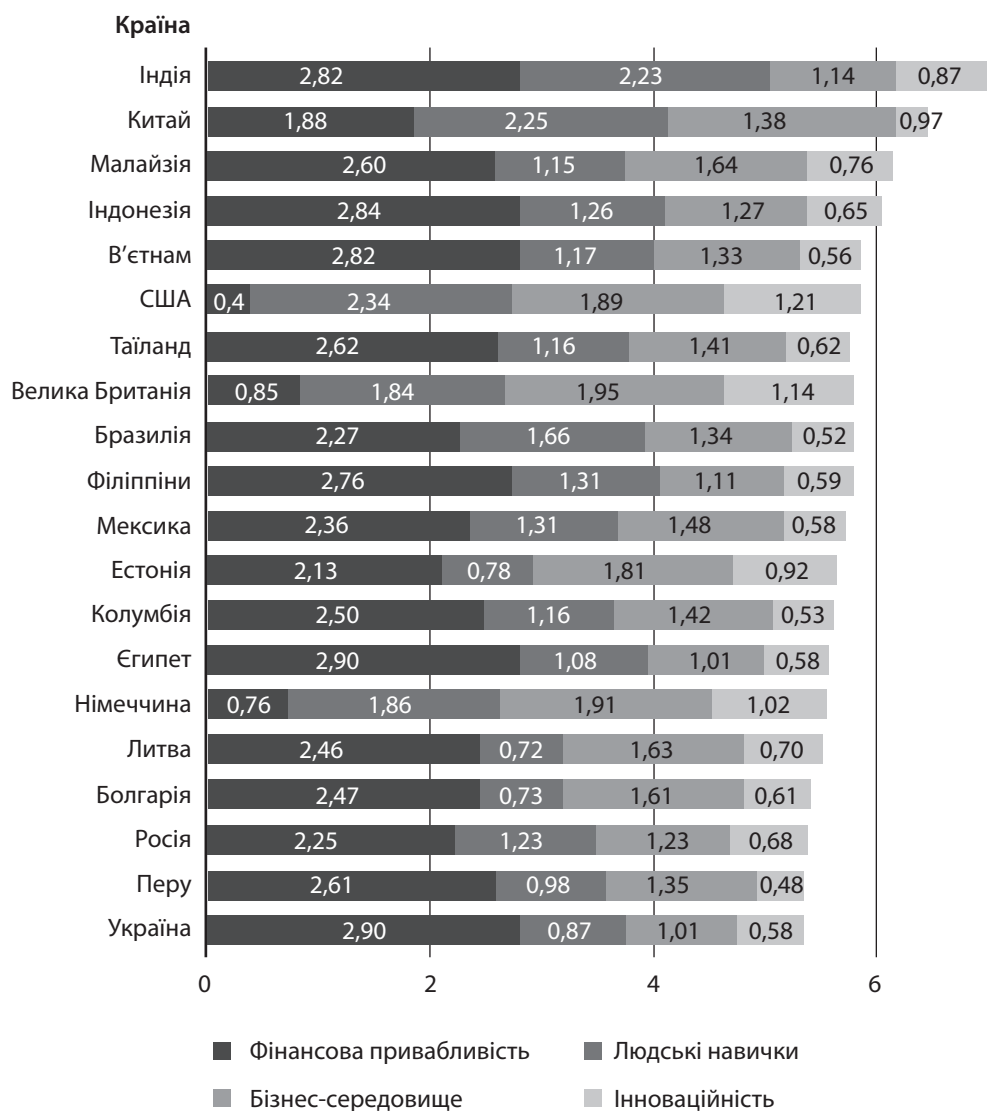

Рис. 3. Глобальний рейтинг аутсорсингової привабливості у 2019 р.

Джерело: складено за [8].

но-Східної Європи втратили свої позиції. Балтійські країни, Україна та Росія вперше підвищують свої показники, а от Чеська Республіка, Польща та Угорщина демонструють значні зниження в рейтингу, що частково зумовлено зростанням витрат.

Історія успіху країн-аутсорсерів пояснюється чіткою політикою держави. Одним із найпоказовіших прикладів є індійський ринок послуг. Саме індійський уряд під час першої хвилі популяризації аутсорсингу, наприкінці 1970–1980 рр., коли інші країни були ще закриті для закордонних компаній, визначив перспективні напрями розвитку, зосередившись на галузі інформаційних технологій. Уряд Індії активно створював експортно-виробничі зони з пільговими режимами оподаткування та привабливими умовами ведення бізнесу, чим залюбки користувалися новостворені компанії. Важливим чинником стало інвестування в освіту – підготовку висококваліфікованих кадрів. Ці заходи сприяли створенню сприятливих умов для замовників і можливості більше п'яти років Індії посідати перше місце в рейтингу як країні з найбільшим аутсорсинговим потенціалом.

На другому місці знаходиться Китай, саме він представляє Азію в аутсорсингових послугах. З 2006 по 2016 рр. дохід від аутсорсингової промисловості Китаю збільшився з 1,38 млрд дол. США до 106,46 млрд дол. США, а кількість аутсорсингових компаній зросла з 400 до майже 40 000, що свідчить про наміри Китаю стати провідним постачальником аутсорсингових послуг у всьому світі, принаймні за обсягом. Китайці віддають перевагу створенню спеціальних економічних зон, призначених для залучення іноземного бізнесу, та зростаючій економіці в поєднанні з багаточисельністю технологів, що створює сприятливе середовище для розробки програмних та ІТ-рішень для компаній інших країн.

США звикли вважати найбільшим «покупцем» аутсорсингових послуг, проте неможливо заперечити вагому присутність цієї країни на ринку «виробників». Основними вимогами американців до аутсорсера є якість продукту, його інноваційність та надійність, за що вони готові платити відповідні суми. Попит відображається статистикою, яка прогнозує темпи зростання робочих місць для інженерів з розробки програмного забезпечення близько 20% до 2024 р.

Україна, як експортер аутсорсингових послуг, заявила про свій потенціал на весь світ не так давно. Проте з року в рік українські ІТ-фахівці демонструють свою високу кваліфікацію та бажання працювати, чим підвищують авторитет країни на міжнародній арені. За даними глобального рейтингу Global Services Location Index (GSLI), який з 2004 р. готує американська консалтингова компанія А. Т. Kearney, щоб визначити аутсорсинговий потенціал кожної з 50 країн – учасниць рейтингу, Україна з 2017 р. підняла-

ся на 4 сходинки вгору, опинившись на 20 місці. Сьогодні це 4,5 млрд дол. США експортних надходжень та підтримка національної валюти. За 4–5 років річні доходи від аутсорсингу, за словами експертів, повинні сягнути 10 млрд дол. США. ІТ-індустрія створює в Україні сотні тисяч високооплачуваних робочих місць, а проведені дослідження свідчать, що на одне створене робоче місце на ІТ-ринку створюються ще 3,5 робочих місць у суміжних індустріях [9].

Український ринок у сфері ІТ-аутсорсингу з кожним роком зростає, а Україна є лідером серед країн-аутсорсерів в Європі. 90% наших ІТ-фахівців працюють саме на засадах аутсорсингу [10].

Деякі науковці вдаються до порівняння України з Індією, яка справедливо вважається світовим центром з надання ІТ-послуг. Таке припущення ґрунтується на певних схожих ознаках наших ринків, а саме: співвідношення відносно низької ціни та високої якості роботи, наявність висококваліфікованих фахівців, які добре володіють англійською мовою.

Згідно з останніми даними, індійський ринок втрачає свою популярність через використання застарілих, а часом навіть неефективних підходів до вирішення задач. Проте найближчим часом Україна не зможе стати світовим лідером ІТ-послуг, адже підтримка, яка надається державою індійським фахівцям, не може йти в порівняння з майже відсутнім фінансуванням української інформаційної галузі.

Використання аутсорсингу дає переваги як великому, так і малому бізнесу, а саме: скорочення витрат на виконання ряду функцій, економія часу та можливість сконцентруватися на основній діяльності, раціональне використання людських ресурсів, підвищення якості запропонованих послуг, налагодження нових ділових зв'язків, використання нових знань [11]. Крім того, це спрямування потоків інвестицій у галузі, що потребують більших капіталовкладень, скорочення зарплатних виплат, інформатизація виробництва, дотримання правил безпеки та екологічних норм тощо. Основним недоліком використання аутсорсингу в Україні є відсутність нормативної бази для регулювання відносин замовника та виконавця, а тому існує ризик витоку конфіденційної інформації або навіть рейдерської атаки з боку аутсорсера. Беззаперечним є факт втрати робочих місць у місцевих громадах і відсутність офіційного влаштування деяких фрилансерів, що унеможливає стягнення податків з їх заробітної плати.

Вбачаючи значні переваги в розвитку надання аутсорсингових послуг, уряд України має створити сприятливий бізнес-клімат у країні, справедливий і прозорий ринок, покращити систему регулювання. Ефективне використання аутсорсингових послуг відкриває нові можливості для розвитку взаємозв'язків та взаємовигідного співробітництва, що суттєво підвищить конкурентоспроможність нашої країни.

ВИСНОВКИ

Під час інтенсивного розвитку міжнародного та внутрішнього поділу праці аутсорсинг сприяє можливості спеціалізації певної компанії на видах діяльності, що є для неї основними, та максимізує конкурентні переваги. Це суттєво підвищує рівень не тільки компанії, але і країни в цілому на внутрішньому та міжнародному ринках, сприяє підвищенню якості та зменшення витрат на виробництво товару або при наданні послуги, а також дає можливість для малих і середніх підприємств певною мірою зменшувати залежність національної та світової економіки від діяльності монопольних компаній.

Україна як приклад успішної країни-експортера аутсорсингових послуг вже зробила вагомий внесок у розвиток IT-аутсорсингу, хоча розвиток цієї галузі і відбувся майже без державної допомоги, в основному – під впливом висококваліфікованих фахівців. Прогнози доходів від аутсорсингових послуг можна зробити більш оптимістичними, залучившись підтримкою держави та впроваджуючи аутсорсинг в інших сферах діяльності. Для України важливими є не тільки дослідження та впровадження світового досвіду використання аутсорсингу для підвищення конкурентоспроможності, але і пристосування моделей із урахуванням специфіки українського ринку. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Снісарчук І. Доцільність аутсорсингу в управлінні маркетинговим потенціалом закладів вищої освіти. *Економіко-правова парадигма розвитку сучасного суспільства*. 2018. № 2. URL: <https://studlib.org.ua/index.php/eprs/article/view/173/166>
2. Данилюк Т. І., Мохнюк А. М. Послуги аутсорсингу та галузевий спектр їх використання. *Економічний форум*. 2018. № 3. С. 111–116.
3. Стахурська О. Аутсорсинг в Україні й у світі: особливості, тенденції та перспективи. URL: http://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA010850
4. Чмут А. В., Осадчий О. Д. Сутність аутсорсингу та тенденції його розвитку на міжнародних ринках. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 17. С. 116–119. URL: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/26.pdf>
5. Бурденко І. М., Ярошина А. П. Аутсорсинг: поняття, види та сучасний стан розвитку. *Приазовський економічний вісник*. 2018. Вип. 6. С. 513–518. URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2018/6_11_uk/92.pdf
6. Global outsourcing industry revenue from 2010 to 2019, by service type (in billion U. S. dollars) // Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/189800/global-outsourcing-industry-revenue-by-service-type/>
7. Індустрія делегування: Огляд глобального аутсорсу. 19.04.2019 р. URL: <https://business.ua/business/4969-industriia-delehuvanniahliad-hlobalnoho-outsorsu>
8. A. T. Kearney's 2019 – Global Services Location Index (GSLI) Resonates with Digital Change. URL: <https://www.prnewswire.com/news-releases/at-kearneys-2019-global-services-location-index-gsli-resonates-with-digital-change-300867002.html>
9. Українська IT-індустрія планує за 4-5 років вивести дохід на рівень \$10 млрд на рік, – засновник

SowtServe // Інтерфакс Україна. 20.06.2019 р. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/general/595122.html>

10. Антонюк Ю. Україна увійшла до кола країн – лідерів у сфері IT-аутсорсингу. 19.04.2019 р. URL: <https://business.ua/business/4970-ukraina-uviihshla-do-kola-krain-lideriv-u-sferi-itautsorsynhu>
11. Як успішні компанії використовують аутсорсинг для підвищення своєї ефективності. 22.04.2019 р. URL: <https://business.ua/business/5009-autsorsynh-dlia-kozhnoho>

REFERENCES

- “A. T. Kearney's 2019 - Global Services Location Index (GSLI) Resonates with Digital Change”. <https://www.prnewswire.com/news-releases/at-kearneys-2019-global-services-location-index-gsli-resonates-with-digital-change-300867002.html>
- Antoniuk, Yu. “Ukraine uviishla do kola krain – lideriv u sferi IT-autsorsynhu” [Ukraine is Among the Leaders in the Field of IT Outsourcing]. <https://business.ua/business/4970-ukraina-uviihshla-do-kola-krain-lideriv-u-sferi-itautsorsynhu>
- Burdenko, I. M., and Yaroshyna, A. P. “Autsorsynh: poniattia, vydy ta suchasnyi stan rozvytku” [Outsourcing: Concept, Types and Modern Development]. *Pryazovskiy ekonomichnyi visnyk*. 2018. http://rev.kpu.zp.ua/journals/2018/6_11_uk/92.pdf
- Chmut, A. V., and Osadchy, O. D. “Sutnist autsorsynhu ta tendentsii yoho rozvytku na mizhnarodnykh rynkakh” [Essence of Outsourcing and its Trends in the International Markets]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*. 2017. <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/26.pdf>
- Danyliuk, T. I., and Mokhniuk, A. M. “Posluhy autsorsynhu ta haluzevyi spektr yikh vykorystannia” [Outsourcing Services and Sectoral Range of their Use]. *Ekonomichnyi forum*, no. 3 (2018): 111–116.
- “Global outsourcing industry revenue from 2010 to 2019, by service type (in billion U. S. dollars)”. Statista. <https://www.statista.com/statistics/189800/global-outsourcing-industry-revenue-by-service-type/>
- “Industriia delehuvannia: Ohliad hlobalnoho autsorsu” [Delegation Industry: A Global Outsourcing Review]. <https://business.ua/business/4969-industriia-delehuvanniahliad-hlobalnoho-outsorsu>
- Snisarчук, I. “Dotsilnist autsorsynhu v upravlinni marketinghovym potentsialom zakladiv vyshchoi osvity” [Expediency Outsourcing in Management of Marketing Potential of Higher Education Institutions]. *Ekonomiko-pravova paradyhma rozvytku suchasnoho suspilstva*. 2018. <http://studlib.org.ua/index.php/eprs/article/view/173/166>
- Stakhurska, O. “Autsorsynh v Ukraini i u sviti: osoblyvosti, tendentsii ta perspektyvy” [Outsourcing in Ukraine and in the World: Features, Trends and Prospects]. http://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA010850
- “Ukrainska IT-industriia planuie za 4-5 rokov vyvesty dokhid na riven \$10 mlrd na rik, – zasnovnyk SowtServe” [The Ukrainian IT Industry Plans to Generate \$ 10 Billion Per Year in 4-5 Years, – The Founder of SowtServe]. *Interfaks Ukraina*. 20.06.2019. <https://ua.interfax.com.ua/news/general/595122.html>
- “Yak uspishni kompanii vykorystovuiut autsorsynh dlia pidvyshchennia svoiei efektyvnosti” [How Successful Companies use Outsourcing to Increase Their Effectiveness]. <https://business.ua/business/5009-autsorsynh-dlia-kozhnoho>